

Українська асоціація усної історії
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (Україна)
Академічний центр «Наука та освіта» (Україна)
Російський інститут у Парижі (Франція)
Женевський університет (Російське відділення) (Швейцарія)
Університет м. Мачерата (Італія)
Одеський академічний центр Міжнародної академії наук (Україна)

Міжнародна програма

**«УСНА ІСТОРІЯ
(НЕ)ПОДОЛАНОВОГО
МИНУЛОГО»**

Одеса, 8–11 жовтня 2015 року

Міжнародна програма
«Усна історія (не)подоланого минулого»

Одеса, 8–11 жовтня 2015 року

8–9 жовтня — Міжнародна наукова конференція «Усна історія (не)подоланого минулого: подія — наратив — інтерпретація»

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
*Гуманітарний корпус, Французький бульвар, 24/26,
новий корпус, 2-й поверх, конференц-зал, ауд. 202, 202а, 9:00–18:30*

Міжнародна програма «Усна історія (не)подоланого минулого» (Одеса, 8–11 жовтня 2015 року) проводиться на базі Одеського національного університету імені І. І. Мечникова в рамках комплексної міжфакультетської міжкафедральної теми № 110 «Дослідження феномену тоталітаризму, його проявів та шляхів подолання» (наказ № 778-18 від 14.03.2013 року, державний реєстраційний номер 0113U002696) і комплексної програми ОНУ «Феномен тоталітаризму, його прояви та шляхи подолання» (<http://onu.edu.ua/uk/science/sprogams/>).

Організатори:

Українська асоціація усної історії
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (Україна)
Академічний центр «Наука та освіта» (Україна)
Російський інститут у Парижі (Франція)
Женевський університет (Російське відділення) (Швейцарія)
Університет м. Мачерата (Італія)
Одеський академічний центр Міжнародної академії наук (Україна)

Довідки за тел.: (048) 700-69-50, 098 413-83-26
e-mail: razum@onu.edu.ua; razum@ukr.net

*На обкладинці — фото Фелікси Ковальчук
«Пам'яті Олега Соколова. Перейти безодню» (2011)*

10 жовтня — Панельна дискусія «Жіночий досвід війни: історичні дослідження у сучасних контекстах» і презентація збірника наукових статей «Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: Гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства» / за наук. ред. Гелінади Грінченко, Катерини Кобченко та Оксани Кісь (Київ, 2015)
Учасниці дискусії — редакторки та авторки збірника: *Гелінада Грінченко* (Харків), *Оксана Кісь* (Львів), *Олена Стяжкіна* (Київ — Донецьк), *Тетяна Пастушенко* (Київ)
Модератор — *Олександр Пригарін* (Одеса)
Одеська національна наукова бібліотека імені Горького
вул. Пастера, 13, читальний зал, ротонда, 10:00–12:00

10 жовтня — Круглий стіл «Документальна основа радянського самвидавчу (1960–1980-ті роки): усні та письмові джерела» за участю *Олександра Алтушяна* (Москва), *Леоніда Гіршовича* (Берлін), *Сергія Дедюліна* (Париж), *Аллана Ріда* (Нью-Брансвік, Фредеріктон, Канада), *Антоніа Свешнікова* (Омськ), а також *Барбара Мартен* (Женева), *Тетяни Rogozovської* (Київ), *Марко Саббатіні* (Мачерата, Італія) та *Сергія Стратановського* (Санкт-Петербург) Ведуча — *Лідія Ковальчук* (Одеса)

Одеська національна наукова бібліотека імені Горького
вул. Пастера, 13, читальний зал, ротонда, 12:00–18:00

11 жовтня — Літературні читання: **ПРОЗА ТА ПОЕЗІЯ Дмитра Бобишева** (Шампейн-Урбана, штат Іллінойс, США), *Леоніда Гіршовича* (Берлін), *Сергія Стратановського* (Санкт-Петербург), *Бориса Херсонського* (Одеса), *Андрія Чернова* (Санкт-Петербург — Москва). Ведучий — *Сергій Дедюлін* (Париж)
Одеська національна наукова бібліотека імені Горького
вул. Пастера, 13, читальний зал, ротонда, 12:00–15:00

Запрошуємо на всі заходи!

Вхід вільний

Міжнародна програма
**«УСТНА ІСТОРІЯ
(НЕ)ПРЕОДОЛЕННОГО ПРОШЛОГО»**

Одеса, 8–11 жовтня 2015 года

8–9 жовтня — Міжнародна научна конференція **«УСТНА ІСТОРІЯ (НЕ)ПРЕОДОЛЕННОГО ПРОШЛОГО: СОБЫТИЕ — НАРАТИВ — ІНТЕРПРЕТАЦІЯ»**

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
*Гуманитарний корпус, французький бульвар, 24/26,
новий корпус, 2-й этаж, конференц-зал, ауд. 202, 202а, 9:00–18:30*

10 жовтня — Панельна дискусія **«Женский опыт войны: исторические исследования в современных контекстах»** и презентация сборника научных статей **«Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: Гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства»** («Женщины Центральной и Восточной Европы во Второй мировой войне: Гендерная специфика опыта во времена экстремального насилия») / под науч. ред. Гелинады Гринченко, Екатерины Кобченко и Оксаны Кись (Киев, 2015).

Участницы дискуссии — редакторы и авторы сборника: *Гелинда Гринченко* (Харьков), *Оксана Кись* (Львов), *Елена Стяжкина* (Киев — Донецк), *Татьяна Пастушенко* (Киев).
Модератор — *Александр Пригарин* (Одеса)

Одеськая национальная научная библиотека имени Горького
ул. Пастера, 13, читальный зал, ротонда, 10:00–12:00

10 жовтня — Круглий стіл **«Документальна основа советского самиздата (1960–1980-е годы): устные и письменные источники»** при участии *Александра Алтуяна* (Москва), *Леоніда Гіршовича* (Берлін), *Сергея Дедюліна* (Париж), *Аллана Ріда* (Нью-Брансвік, Фредериктон, Канада), *Антонна Свешникова* (Омск), а також *Барбара Мартен* (Женева), *Татьяны Розозовской* (Киев),

Марко Саббатини (Мачерата, Італія) і *Сергея Стратановського* (Санкт-Петербург).

Ведущая — *Лидія Ковальчук* (Одеса)

Одесская национальная научная библиотека имени Горького
ул. Пастера, 13, читальный зал, ротонда, 12:00–18:00

11 октября — Литературные чтения: **ПРОЗА И ПОЭЗИЯ** *Дмитрия Бобышева* (Шампейн-Урбана, штат Иллинойс, США), *Леонида Гиршовича* (Берлин), *Сергея Стратановського* (Санкт-Петербург), *Бориса Херсонського* (Одеса), *Андрея Чернова* (Санкт-Петербург — Москва).

Ведущий — *Сергей Дедюлин* (Париж)

Одесская национальная научная библиотека имени Горького
ул. Пастера, 13, читальный зал, ротонда, 12:00–15:00

Приглашаем на все мероприятия!
Вход свободный

Українська асоціація усної історії
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Академічний центр «Наука та освіта»
Одеський академічний центр Міжнародної академії наук

Міжнародна наукова конференція «Усна історія (не)подоланого минулого: подія — наратив — інтерпретація»

Одеса, 8–9 жовтня 2015 року

Порядок роботи:

8 жовтня (четвер)

Гуманітарний корпус ОНУ імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, новий корпус, 2-й поверх,
конференц-зал, ауд. 202, 202а

8:30–9:00	Реєстрація
9:00–9:30	Відкриття конференції
9:30–10:30	Пленарне засідання
10:30–11:00	Перерва на каву
11:00–13:00	Секція 1. Війна у пам'яті та/чи війни пам'ятей: відображення воєнного досвіду в усноісторичних розповідях
13:00–14:00	Обід
14:00–16:00	Паралельні секції 2/3 Секція 2. Топос пам'яті: територія як об'єкт усноісторичних досліджень Секція 3. Архівні vs усноісторичні джерела: потенціал, обмеження, поєднання
16:00–16:30	Перерва на каву
16:30–18:30	Секція 4. Історичні злочини, трагедії і травми в особистих спогадах і колективній пам'яті
19:00–21:00	Вечеря

9 ЖОВТНЯ (П'ЯТНИЦЯ)

Гуманітарний корпус ОНУ імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, новий корпус, 2-й поверх,
конференц-зал, ауд. 202, 202a

- 9:00–10:30 Секція 5. Усна історія як дослідницький проект і громадська ініціатива: виклики та переваги (співпраці)
- 10:30–11:00 *Перерва на каву*
- 11:00–13:00 Секція 6. «Звичайний тоталітаризм»: повсякдення в усній історії
- 13:00–14:00 *Обід*
- 14:00–16:00 Секція 7. Коли «Подія» стає «історією»: усні історії «незакінченого» минулого
- 16:00–16:30 *Перерва на каву*
- 16:30–18:30 Секція 8. Взаємодія та інтерпретація: проблеми організації, запису та аналізу усних історій
- Підведення підсумків конференції
- Робочі мови конференції — українська, російська.
Регламент доповіді — до 15 хвилин.

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

8 ЖОВТНЯ (ЧЕТВЕР)

Гуманітарний корпус ОНУ, Французький бульвар, 24/26,
новий корпус, 2-й поверх, ауд. 202, 202a

Відкриття конференції
9:00–9:30, ауд. 202a

Привітальне слово від Оргкомітету
Гелінада Грінченко, Лідія Ковальчук

Пленарне засідання
9:30–10:30, ауд. 202a
Ведучий: *Олександр Прізарін*

1. *Оксана Довгополова* (Одеса). Феномен вторинного свідчення: розриви колективного пам'ятання доби тоталітаризму
  2. *Олена Стяжкіна* (Київ — Донецьк). Війна: усна історія як терапія травми
  3. *Оксана Нісь* (Львів). Усна жіноча історія як феміністський проект
- 10:30–11:00 — перерва на каву

Секція 1
11:00–13:00, ауд. 202a
ВІЙНА У ПАМ'ЯТІ ТА/ЧИ ВІЙНИ ПАМ'ЯТЕЙ: ВІДОБРАЖЕННЯ ВОЄННОГО ДОСВІДУ В УСНОІСТОРИЧНИХ РОЗПОВІДЯХ
Модераторка: *Оксана Довгополова*

1. *Ольга Коляструк* (Вінниця). Усні оповіді «дітей війни»: відображення травматичного досвіду покоління (крізь ностальгійну призму) у («кривому») дзеркалі реальності
2. *Гелінада Грінченко* (Харків). Бабин Яр в усних свідченнях мешканців Києва: місце, трагедія, оповідь
3. *Микола Бричко* (Сніжне, Донецька обл.). Афганістан 1979–1989 років очима воїнів-інтернаціоналістів (на прикладі мешканців м. Сніжне)

4. *Олена Лукачук* (Львів). «Біль і радість, туга й щастя — отак і живемо з дня на день...»: конструювання образу сучасного українського воїна в громадській думці жителів військового містечка (на прикладі Яворова)
  5. *Яна Комар* (Горлівка, Донецька обл.). Сучасні жінки і сучасна війна
  6. *Тетяна Пастушенко* (Київ). Святкування 9 травня 2015 року в Києві: «війна» пам'яті в часи «перемир'я»
- 13:00–14:00 — обід
- Паралельні секції 2/3
- Секція 2
- 14:00–16:00, ауд. 202a
- ТОПОС ПАМ'ЯТІ: ТЕРИТОРІЯ ЯК ОБ'ЄКТ УСНОІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**
- Модераторка: *Тетяна Пастушенко*
1. *Тацяна Касатая* (Варшава — Гродно). «Неабоходнасьць мяжы» у біографічних наративах мешканців Малы Малешаў і Вялікае Малешава: історичний контекст
  2. *Тетяна Молдавська* (Київ — Запоріжжя). Між вигаданим та дійсним: селянське міфотворення Степового Подніпров'я про радянське суспільство в усних наративах
  3. *Ольга Луньова, Ірина Верховцева* (Одеса — Ізмаїл). Реконструкція процесу радянізації Українського Подунав'я засобом усної історії
  4. *Альберт Венгер* (Дніпропетровськ). Історії в історіях, або «периферійні» сюжети у тематичних інтерв'ю, та їх інформаційний потенціал (на прикладі спогадів мешканців колишнього Сталіндорфського району)
  5. *Ірина Младінова* (Одеса). Інтерв'ю в полікультурному середовищі: Каракурт на перехресті біографій
  6. *Ольга Ровнова* (Москва). Істория российской деревни в аудиозаписях диалектологов Института русского языка имени В. В. Виноградова РАН

- Секція 3
- 14:00–16:00, ауд. 202
- АРХІВНІ УСНОІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА: ПОТЕНЦІАЛ, ОБМЕЖЕННЯ, ПОЄДНАННЯ**
- Модераторка: *Ольга Коляструк*
1. *Оксана Лаврі* (Одеса). Репресії членів сімей «ворогів народу» під час «великого терору» крізь призму історичної пам'яті (на прикладі одеського регіону)
  2. *Ірина Єзерська* (Львів). Родина шістдесятників Ірини та Ігоря Калинців і «великий покіс» української інтелігенції 1972 р.
  3. *Ольга Зброжко* (Львів). Непересічна особистість в'язня радянських таборів і тюрем, єпископа Василя Величковського (1903–1973): переосмислення й співставлення усної історичного нарративу та архівно-джерелознавчої документації
  4. *Юлія Шелел* (Львів). Архівні та усноісторичні джерела до вивчення партійних працівників радянської України 1970 — поч. 1980-х рр.: інформаційний потенціал і досвід інтерпретації
  5. *Сергей Палиенко* (Переяслав-Хмельницький). Соотношение усной истории и архивных источников (на примере истории ме-тодсеминара ЛОИМ АН СССР)
- 16:00–16:30 — перерва на каву
- Секція 4
- 16:30–18:30, ауд. 202a
- ІСТОРИЧНІ ЗЛОЧИНИ, ТРАГЕДІЇ І ТРАВМИ В ОСОБИСТИХ СПОГАДАХ І КОЛЕКТИВНІЙ ПАМ'ЯТІ**
- Модераторка: *Оксана Нісь*
1. *Людмила Кожокару* (Кишинев). «Мы простили всех, но мы помним»: дилемми та стратегії примирення в усноісторических повествованнях о масовых депортациях в Молдавской ССР
  2. *Марина Будзар* (Київ). Речі в усних оповідах кримських татар про депортацію як маркер індивідуального сприйняття колективної трагедії
  3. *Мартін Кислий* (Київ). Наратив депортації в умовах окупації: історична травма в ракурсі трагедії сьогодні

4. *Каміла Захарук* (Варшава). Пам'ять національних травм як підстава етнічних досліджень (на прикладі поляків в Україні)
5. *Людия Пэдурак* (Бельцы). Годы 1946–1947 годов в Молдавии: проблемы осмысления и отображения травматического опыта в исследованиях устной истории

19:00–21:00 — вечеря

9 ЖОВТНЯ (п'ятниця)

*Гуманітарний корпус ООН, Французький бульвар, 24/26,
новий корпус, 2-й поверх, ауд. 202, 202а*

Секція 5

9:00–10:30, ауд. 202а

Усна історія як дослідницький проєкт і громадська ініціатива: виклики та переваги (спів)праці

Модераторка: *Олена Стяжкіна*

1. *Ліна Добошевська* (Краків), *Наталія Овсейко* (Гернополі). Роль і досвід громадських організацій у реалізації проєктів з усної історії
2. *Андрей Мостыка* (Мінск). Устная история в Беларуси: современное состояние и перспективы развития. Пример Белорусского архива устной истории
3. *Наталія Отріщенко* (Львів). Досвід та перспективи застосування усної історії у громадських проєктах
4. *Марина Гримиш* (Київ). Тьюнінг, або прості способи підвищення ефективності польових досліджень

10:30–11:00 — перерва на каву

Секція 6

11:00–13:00, ауд. 202а

«Звичайний тоталітаризм»: повсякдення в усній історії

Модераторка: *Марина Гримиш*

1. *Олександр Кирилюк* (Одеса). Контроверзи сімейної пам'яті: одиничний факт і загальне явище

2. *Оксана Годованська* (Львів). Повсякдення сільської вчительки: радянський досвід
  3. *Ірина Яворська* (Чернівці). Морально-психологічний стан буковинського єврейства після повернення з таборів Трансїстрії та початок нелегальної еміграції євреїв з Північної Буковини до Румунії
  4. *Галина Стоянова* (Одеса). Задрити чи співчувати: нарративна інтерпретація жіночої долі у соціальній групі морячок
  5. *Олена Чебан* (Одеса). «Ремонт нельзя закончить, его можно только прекратитъ»: розповіді про оновлення житла в усноїсторичній перспективі одеситів
  6. *Ірина Деревчук* (Львів). Те, що було під грифом «таємно»: влада і суспільство крізь призму біографічної розповіді радянської «дитини»
- 13:00–14:00 — обід

Секція 7

14:00–16:00, ауд. 202а

Коли «Подія» стає «Історією»:

Усні історії «незакінченого» минулого

Модератор: *Віталій Масненко*

1. *Дмитрій Громов* (Москва). «Немцов мост»: меморіалізація і конфлікт інтересів
2. *Лідія Ковальчук* (Одеса). Всеукраїнський проєкт «Майдан: усна історія» як етап подолання тоталітарного минулого
3. *Галина Боднар* (Львів). «Найкраще, що зі мною могло статися — це Майдан»: Революція гідності 2013–2014 рр. в усних свідченнях львів'ян і жителів Львівської області (за матеріалами проєкту «Майдан: усна історія»)
4. *Віталій Масненко* (Черкаси). Майдан 2013–2014 рр. як рубіж між минулим і майбутнім (за матеріалами усних свідчень черкашан)
5. *Тетяна Привало* (Київ). Особисті історії учасників Революції гідності: джерелознавчий аспект

6. *Олена Стукалова* (Херсон). Досвід роботи у проекті «Майдан: усна історія» в Херсонській області

16:00–16:30 — перерва на каву

Секція 8

16:30–18:30, ауд. 202а

ВЗАЄМОДІЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ: ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ,

ЗАПИСУ ТА АНАЛІЗУ УСНИХ ІСТОРІЙ

Модераторка: *Гелінада Грінченко*

1. *Володимир Ятченко, Оксана Олійник* (Київ). Екзистенційний аспект «усної історії» і методи його вимірювання
2. *Олександр Пригарін* (Одеса). Версії усних історій та спонтанні практики меморації: матеріали сучасної Одеси
3. *Олена Мраморова* (Київ). Особливості організації мовлення-вої взаємодії в контексті інтерв'ю
4. *Юлія Буйських* (Київ). Інтерв'ю як терапія: досвід поля у середовищі української діаспори Північно-Західної Польщі
5. *Вікторія Дмитрюк* (Одеса). Структура візуального наративу: використання сімейних фотографій під час інтерв'ювання

Підведення підсумків конференції

Українська асоціація дослідниць жіночої історії

Українська асоціація усної історії

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

За підтримки Представництва Фонду імені Гайнріха Бьолля в Україні

Панельна дискусія

«ЖІНОЧИЙ ДОСВІД ВІЙНИ: ІСТОРИЧНІ

ДОСЛІДЖЕННЯ У СУЧАСНИХ КОНТЕКСТАХ»

і презентація збірника наукових статей

«ЖІНКИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ:

ГЕНДЕРНА СПЕЦИФІКА ДОСВІДУ В ЧАСИ

ЕКСТРЕМАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА»

(За наук. ред. Гелінади Грінченко, Катерини Кобченко та Оксани Кісь. — Київ: Арт-книга, 2015. — 336 с.)

10 жовтня (субота), 10:00–12:00

Одеська національна наукова бібліотека імені Горького

вул. Пастєра, 13, читальний зал, ротонда

Учасниці дискусії — редакторки та авторки збірника:

Гелінада Грінченко — Харківський національний університет

імені В. Н. Каразіна (Харків)

Оксана Кісь — Інститут народознавства НАН України (Львів)

Олена Стяжкіна — Донецький національний університет

(Київ — Донецьк)

Тетяна Пастушенко — Інститут історії України НАН України (Київ)

Модератор — *Олександр Пригарін* (Одеський національний

університет імені І. І. Мечникова)

У збірнику представлено розвідки українських та зарубіжних дослідниць і дослідників, в яких проаналізовано найрізноманітніші аспекти специфічно жіночого досвіду Другої світової війни на тер-

нах Центрально-Східної Європи. Висвітлено маловивчені питання участі жінок у бойових діях та особливості перебування у військовому полоні, гендерні виміри жіночого досвіду радянського та національного підлілля, життя на окупованих територіях і примусової праці в Третьому рейху, розкрито гендерну специфіку Голокосту, порушено складні питання насильства над жінками та співучасті жінок у насильстві в роки війни, окреслено проблеми повоєнних репрезентацій жіночого досвіду війни.

Прагнучи вийти за рамки стереотипного бачення жінки у мечах трикутника «зрадниця — жертва — героїня», вчені показують складну і суперечливу картину жіночого повсякдення у надривчайних історичних обставинах. Поставлені завдання вирішуються з міждисциплінарних позицій, шляхом аналізу різноманітних історичних джерел, із застосуванням різних наукових підходів та методів. Збірник також дає уявлення про сучасні феміністські підходи до вивчення теми «жінка і війна».

Інформацію про збірник включно з анотацією, змістом та відомостями про співредакторок представлено на сайті «Україна модерна»: <http://damoderna.com/book/women-wwii-see-volunte>

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(Україна)

Русский институт в Париже (Франція)

Женевський університет (Русское отделение) (Швейцарія)

Університет г. Мачерата (Італія)

Одеський академічний центр Міжнародної академії наук

(Україна)

Круглий стіл

«ДОКУМЕНТАЛЬНА ОСНОВА СОВЕТСКОГО САМИЗДАТА (1960–1980-Е ГОДЫ): УСТНЫЕ И ПИСЬМЕННЫЕ ИСТОЧНИКИ»

10 октября (суббота), 12:00–18:00

Одеськая национальная научная библиотека имени Горького

ул. Пастера, 13, читальный зал, ролонда

Ведущая — *Лидия Ковальчук* (Одесса, Украина)

Приветствие и вступительное слово:

Эдуард Петровский (Одесса, Украина) от Одесского национального
го Университета имени И. И. Мечникова

Сергей Дедюлин (Париж, Франция) от Русского института в Париже

Программа круглого стола:

1. ОБ ИСТОРИЧЕСКИХ СБОРНИКАХ «ПАМЯТЬ»

Антон Свешников (Омск, Россия). Устные и письменные источники
ки при изучении истории сборников «Память»

Сергей Дедюлин (Париж, Франция). Начало редакционной работы
над сборниками «Память»: новые северные Афины

Барбара Мартен (Женева, Швейцария). О сборниках «Память»
по устным воспоминаниям редакторов

Вопросы и обсуждение

2. УСТНАЯ И ПИСЬМЕННАЯ ФОРМЫ ВЫТОВАНИИ РУССКОЙ ВОЛЬНОЙ
ПОЭЗИИ КОНЦА XX ВЕКА

Аллан Рид (Фредериктон, Нью-Брансуик, Канада). Поэтические выступления Натальи Горбаневской в период самиздата и в 2007 году: устные и письменные источники, роль личных наблюдений

Сергей Дедюлин (Париж, Франция). О журнале стихов и критики «Северная почта»

Марко Саббатини (Мачерата, Италия). Виктор Кривулин и Сергей Стратановский в журналах «Северная почта» и «Обводный канал»

Сергей Стратановский (Санкт-Петербург, Россия). Хлебниковская анкета 1985 года в журнале «Обводный канал»

Вопросы и обсуждение

Перерыв

3. ЖИВОЙ КОНТЕКСТ ВОЛЬНЫХ ЛИТЕРАТУРНЫХ И ОБЩЕСТВЕННЫХ СВЯЗЕЙ
МЕЖДУ КИЕВОМ, ОДЕССОЙ, ХАРЬКОВОМ, МОСКВОЙ И ДАЛЕЕ

Леонид Гишович (Берлин, Германия). Русское и советское — идеологическая рокировка

Александр Алтунян (Москва, Россия). Леонид Плющ, генерал Петр Григоренко и харьковский диссидентский круг по детско-юношеским воспоминаниям

Татьяна Розоговская (Киев, Украина). Виктор Некрасов «Через со-рок лет»

Вопросы и обсуждение

11 октября (воскресенье), 12:00–15:00

Одесская национальная научная библиотека имени Горького
ул. Пастера, 13, читальный зал, ротонда

Литературные чтения

ПРОЗА И ПОЭЗИЯ

Ведущий — *Сергей Дедюлин* (Париж, Франция)

Дмитрий Бобышев (Шампейн-Урбана, штат Иллинойс, США)

Леонид Гишович (Берлин, Германия)

Сергей Стратановский (Санкт-Петербург, Россия)

Борис Херсонский (Одесса, Украина)

Андрей Чернов (Санкт-Петербург — Москва, Россия)

УЧАСНИЦІ ТА УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Галина Боднар, канд. іст. наук, доц. кафедри новітньої історії України Львівського національного університету імені Івана Франка; halyna.bodn@gmail.com

Микола Бривко, вчитель історії середньої школи № 11 м. Сніжне Донецької області; niksneg425@gmail.com

Марина Бузаар, канд. іст. наук, доц. кафедри історії України Київського університету імені Бориса Грінченка; vrn1aqr1113@yahoo.com

Юлія Буйських, канд. іст. наук, стипендіатка програми Visegrad Scholarship Program Ear, Варшавський університет, Інститут етнології та культурної антропології; julia.vuj@gmail.com

Альберт Венгер, канд. іст. наук, доц. кафедри всевітньої історії Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара; usa.abrc@uaindex.ua

Ірина Верховцева, канд. іст. наук, доц. кафедри всевітньої та української історії і культури Ізмаїльського гуманітарного університету; history-izmail-idgu@mail.ru

Оксана Годованська, канд. іст. наук, ст. наук. співроб. відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України (Львів); hodovanska@gmail.com

Марина Гримич, д-р іст. наук, проф. відділення навчання іноземних студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка; maryla.hrymush@gmail.com

Гелінада Грінченко, д-р іст. наук, проф. кафедри українознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, голова Української асоціації усної історії (<http://oralhistory.com.ua>), головна редакторка часопису «Україна Модерна»;

gelinada.grinchenko@gmail.com
Дмитро Громов, д-р іст. наук, провідн. наук. співроб. Інституту етнології і антропології РАН (Москва, Росія); gromovdu@mail.ru

Ірина Деревчук, студентка 4-го курсу історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Вікторія Дмитрюк, аспірантка кафедри археології та етнології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; viktorigrad2006@ukr.net

Аліна Добошевська (Alina Doboszevska), співробітниця Фондації «Добра Воля» (Краків, Польща); dobrawola.fundacja@gmail.com
Оксана Довгополова, д-р філос. наук, проф. кафедри філософії природничих факультетів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; dooao1@gmail.com

Ірина Єзерська, наук. співроб. Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького» (Львів); iryna1605@gmail.com

Каміла Захарук (Kamila Zacharuk), д-р соціол., Інститут соціології Варшавського університету; k.zacharuk@is.um.edu.pl

Ольга Зброжко, мол. наук. співроб. Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького» (Львів); ozbrozshko@gmail.com

Тетяна Касатая (Тацяна Касатая), магістр іст. наук, докторантка Інституту славістики Польської Академії наук (Варшава, Польща — Гродно, Білорусь); takasatik@gmail.com

Олександр Кирилюк, д-р філос. наук, проф., зав. кафедри філософії Одеської філії Центру гуманітарної освіти НАН України (Одеса); olexander.kyryluk@gmail.com

Мартін-Олександр Кислий, ст. наук. співроб. Національного музею історії України, аспірант кафедри історії Києво-Могилянської академії; martin-kislyu@uaindex.ua

Оксана Кісь, канд. іст. наук, ст. наук. співроб., докторантка Інституту народознавства НАН України, наукова редакторка сайту «Україна Модерна» (<http://uamoderna.com/>), голова Української асоціації дослідників жіночої історії; kis@ucsu.edu.ua

Лідія Ковальчук, канд. філол. наук, доц., директор Одеського академічного центру Міжнародної академії наук, координатор наукової програми Одеського національного університету імені І. І. Мечникова «Феномен тоталітаризму, його прояви та шляхи подолання»; luzitn@ukr.net

Людмила Кожокару (Ludmila D. Sojosaru), д-р іст. наук, доц. департаменту філософії та антропології Державного університету Молдови, Інститут соціальної історії «РомМетоміа» (Кишинів, Молдова); lsojosari@gmail.com

Ольга Коляструк, д-р іст. наук, проф., зав. кафедри філософії, соціально-політичних дисциплін та етнології Вінницького держав-

ного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; kolvia58@gmail.com

Яна Комар, канд. іст. наук, доц. кафедри вітчизняної та зарубіжної історії Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донецький державний педагогічний університет»; komaruana2006@rambler.ru

Оксана Лаврі, магістрантка історичного факультету Одеського національного університету імені І. Мечникова; oduvanp1ick123@ukr.net

Олена Лукачук, канд. іст. наук, мол. наук, співроб. відділу новітньої історії Інституту українознавства імені І. Крип'якевича НАН України (м. Львів), доц. кафедри новітньої історії України Львівського національного університету імені Івана Франка; lukashuk41@ua.fm.com

Ольга Луцьова, канд. іст. наук, доц. кафедри загальної економічної теорії Одеського національного економічного університету; lupuova555@mail.ru

Віталій Масненко, д-р іст. наук, проф. кафедри історії та етнології України Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького; masnenko@ukr.net

Ірина Младінова, магістрантка історичного факультету Одеського національного університету імені І. Мечникова; irina_mladinova@inbox.ru

Тетяна Молдавська, канд. іст. наук, ст. наук, співроб. відділу теорії і методики археології та джерелознавчих наук Інституту української археології та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України (Київ — Запоріжжя)

Андрій Мостика (Андрій Мастыка), магістр історії, співроб. Білоруського архіву усної історії (м. Мінськ), редактор інтернет-порталу архіву (www.pasparatias.org); mastyka@gmail.com

Олена Мраморнова, асист. кафедри методології та методів соціологічних досліджень факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка; kulrinka@ukr.net

Наталія Овсейко, активістка громадської організації «Партнерство» (Чернігів); ovseiko@ukr.net

Оксана Олійник, канд. соціол. наук, доц. кафедри соціології та політології Національного авіаційного університету (Київ); o_olijuk@ukr.net

Наталія Отриченко, магістерка соціології, аспірантка Інституту соціології НАН України (Київ), дослідниця Центру міської історії Централньо-Східної Європи; trishku.nataliaka@gmail.com

Сергій Палієнко, канд. іст. наук, доц. кафедри загальнотехнічних дисциплін і методики викладання Переклослав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди; svraliv777@gmail.com

Тетяна Пастушенко, канд. іст. наук, ст. наук, співроб. Інституту історії України НАН України (Київ); tetiana_r@ukr.net

Лідія Педуряк (Lidia Radicea), д-р іст. наук, доц., зав. кафедри соціальних та гуманітарних дисциплін Бельцького державного університету імені А. Руссо (Бельци, Молдова); lidia.radicea@gmail.com

Тетяна Привалко, канд. іст. наук, гол. спец. сектору архівних фондів Українського інституту національної пам'яті (Київ); tetuana.pruvalko@gmail.com

Олександр Пригарін, д-р іст. наук, доц. кафедри археології та етнології Одеського національного університету імені І. Мечникова; rrigarin_alexand@mail.ru

Ольга Ровнова, канд. філол. наук, ст. наук, співроб. Інституту російської мови імені В. В. Виноградова РАН (Москва, Росія); surjilpn@mail.ru

Галина Стоянова, канд. іст. наук, доц. кафедри археології та етнології України Одеського національного університету імені І. Мечникова; z_galva@mail.ru

Олена Стукалова, архівіст, координатор проекту «Майдан: усна історія» у Херсонській області; sergey.stukalov@gmail.com

Олена Стяжкіна, д-р іст. наук, проф. кафедри історії слов'ян Донецького національного університету (Київ — Донецьк); fotodopnetsk@ukr.net

Олена Чебан, випускниця аспірантури кафедри археології та етнології історичного факультету Одеського національного університету імені І. Мечникова; lupa-lena@ukr.net

Юлія Шелєп, аспірантка Інституту українознавства імені І. Крип'якевича (Львів); julija_sheleper@mail.ru

Ірина Яворська, канд. іст. наук, викл. історії Вищого комерційного училища (Чернівці); irina.yavor@gmail.com

Володимир Ячєнко, д-р філол. наук, проф. кафедри історії та політології Національного університету біоресурсів і природоохористування України (Київ); yatchush@mail.ua

УЧАСТНИКИ КРУГЛОГО СТОЛА И ЧТЕНИЙ

Александр Генрихович Алтушнян, канд. филол. наук, доц., заместитель декана факультета журналистики Международного университета в Москве; a_altsunyan@yahoо.com

Дмитрий Васильевич Бобышев, поэт, переводчик, эссеист, профессор Иллинойского университета в г. Шампейн-Урбана, США; эмигрировал в 1979 году, автор книг стихов «Зяняня» (Париж, 1979), «Звери св. Антония» (Нью-Йорк, 1985, совместно с Михаилом Шемякиным), «Ангелы и Силы» (Нью-Йорк, 1997), «Жар-Куст» (Париж, 2003), «Знакомства слов» (Москва, 2003), «Ода воздушноплаванию» (Москва, 2007); автор литературных воспоминаний «Я здесь (Человекотекст)» (Москва, 2003) и «Автопортрет в лицах (Человекотекст, кн. 2)» (Москва, 2008); drobotushe@iitnois.edu

Леонид Моисеевич Гишлович, писатель, эссеист, музыкант, работал в оркестрах Ленинградской филармонии, Мерусалимского радио, Ганноверской оперы; в 1973 году эмигрировал в Израиль; с 1979 года живет в Германии; автор романов «Бременские музыканты» (1997), «Обмененные головы» (1997), «Прайс» (1998), «Суббота навсегда» (2001), «„Вий“, вокальный цикл Шуберта на слова Гоголя» (2005); lmgitsho@googlemail.com

Сергей Владимирович Дедюлин, библиограф, историк, журналист, преподаватель, автор и редактор самиздатских журналов в Ленинграде; в 1981 году эмигрировал во Францию; работал в редакции газеты «Русская мысль», редактор-издатель журналов «Око», «Библиограф», «Другой гид» и др.; изучает историю самиздата в СССР и биографии активистов оппозиционного движения в СССР в 1950–1970-х годах, президент ассоциации «Русский институт в Париже» (Франция); okovened@yahoо.fr; serge.vadimov@gmail.com

Лидия Всеволодовна Ковальчук, канд. филол. наук, доц., директор Одесского академического центра Международной академии наук, координатор научной программы ОНУ имени И. И. Мечникова «Феномен тоталитаризма, его проявления и пути преодоления»; tazumt@onu.edu.ua; tazumt@ukr.net

Барбара Мартен (Barbara Martin), филолог, докторантка Женевского университета (Русское отделение) (Швейцария), стипендиатка от немецкого фонда «Zeit-Stiftung Ebelin und Gerd Visserius» (Гамбург) по программе «Trajectories of change»; barbara.martin74@gmail.com

Эдуард Петрович Петровский, канд. ист. наук, доц. кафедры истории Украины Одесского национального университета имени И. И. Мечникова, руководитель научной темы «Исследования феномена тоталитаризма, его проявлений и путей преодоления», член совета Академического центра «Наука и образование»; retovskij_ed@ukr.net

Аллан Рид (Allan Reid), филолог, PhD, профессор русской и мировой литературы отделения культурных и языковых исследований университета Нью-Брансвик, Фредериктон, Канада; allanreid1@gmail.com

Татьяна Абрамовна Рогозювская, филолог, научный сотрудник Музея Михаила Булгакова в Киеве, организатор и участник киевских международных Булгаковских чтений (1991, 1996, 1999), автор книг: «Непутеводитель» (2001), книги-каталога «О Некрасовской выставке», (2004), «Непутеводитель-2» (2014); tat47@list.ru

Марко Саббатини (Marco Sabbatini), филолог, д-р литературы, проф. Департамента гуманитарных наук Университета г. Мачерата (Италия), переводчик русской литературы и автор статей и книг о современной русской поэзии; marco.sabbatini@unpmc.it

Антон Вадимович Свешников, д-р ист. наук, проф. кафедры всеобщей истории Омского государственного университета имени Ф. М. Достоевского; ruschoiik@yandex.ru

Сергей Георгиевич Стратановский, поэт, автор сборников «Тьма дневная» (2000), «Рядом с Чечней» (2002), «На реке непрозрачной» (2005), «Граффити» (2011), «Иов и араб» (2013), «Молотком Некрасова» (2014) и др.; член Союза писателей Санкт-Петербурга, Международного ПЕН-Центра; stratanovskiy@mail.ru

Борис Григорьевич Херсонский, поэт, эссеист, переводчик. По профессии клинический психолог, психиатр, канд. мед. наук. Книги стиховорений издавались в России и Украине, а также в США, Нидерландах, Австрии, Германии. Лауреат стипендии фонда Исифа Бродского (2008), премии «Anthologia» (2008), Русской премии (2010), премии «Litergatis» (2011) и других; bokhets@gmail.com

Андрей Юрьевич Чернов, поэт, историк русской литературы, перевел и прокомментировал «Слово о полку Игореве», осуществил реконструкцию десятой главы «Евгения Онегина»; в 2004 году организовал археологическую разведку по маршруту половецкого похода Игоря Святославича; в 2011 году собрал группу исследователей для написания нового комментария к «Повести временных лет»; tvezin@yandex.ru

Наукове видання

Міжнародна програма
«Усна історія (не)подоланого минулого»

Оригінал-макет виготовлено
в Одеському академічному центрі МАН

Підп. до друку 01.10.2015. Формат 60×84^{1/16}
Гарнітура Meta Normal FLC. Умов.-друк. арк. 1,63
Тираж 70. Зам. № 1238

Видавець і виготовлювач —
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4215 від 22.11.2011

Україна, 65082, Одеса, вул. Єлісаветинська, 12
Тел.: (048) 723-28-39; druk@onu.edu.ua